

7. Косова О. Ю. Семейное и наследственное право России : учеб. пособие / О. Ю. Косова. М. : Статут, 2001. С. 309.

8. Сімейне право України : підручник / за ред. В. С. Гопанчука. Київ : Істина, 2002. С. 304.

9. Сімейне право України : навч. посіб. / за ред. Є. О. Харитоновна. К. : Істина, 2008. С. 200.

СУДОВО-ПРАВОВА РЕФОРМА В УКРАЇНІ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Тіліченко Я. О.

студент групи ПМПФ 19-1

*Факультет підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації
працівників податкової міліції*

Університету державної фіскальної служби України

м. Ірпінь, Київська область, Україна

Науковий керівник: Самілик Л. О.

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри цивільного права та процесу

*Факультет підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації
працівників податкової міліції*

Університету державної фіскальної служби України

м. Ірпінь, Київська область, Україна

Правовий розвиток України неможливий без ефективної роботи судової системи. Протягом багатьох років Верховний Суд України відіграє пріоритетну роль у відповідальній та складній місії судової влади. Історія його діяльності – це процес досягнення однієї з найвищих цінностей українського народу – справедливості.

Відповідно до Конституції України, юрисдикція судів охоплює всі правовідносини, що з'являються у державі [1]. Тому всі права, свободи та обов'язки громадян підлягають судовому захисту та всі суспільні відносини регулюються законом, у разі появи спору вони можуть бути предметом судового розгляду.

Судово-правова реформа 2016 року посилила роль правових позицій Верховного суду у національній правозастосовній практиці [2]. Це один із позитивних кроків на шляху реформування судового процесу в Україні порівняно з невирішеним комплексом питань судової системи, юридичних процедур та пов'язаних із ними правових інститутів.

У цьому ж законі пропонувалося вдвічі скоротити склад нового Верховного суду (створено у 2016–2019 роках). Мотиви цього кроку загалом не розголошуються. Рада Європи та Венеціанська комісія розкритикували її, пославшись на необхідність насамперед значно знизити навантаження на суд, а також незавершену реформу нижчестоящих судів [3]. Проте Конституційний суд України визнав неконституційними положення щодо скорочення складу Верховного суду та Вища кваліфікаційна комісія суддів (ВККС), до яких Президент вніс закон про усунення неконституційних положень у червні 2020 року [4].

Судова реформа – одне з основних завдань боротьба з корупцією та забезпечення економічного процвітання в Україні. Зобов'язання України у червні-липні 2020 року перед Міжнародним валютним фондом та Європейським союзом підтвердили значимість та пріоритет судової реформи, особливо, з точки зору необхідності підвищення ефективності судової системи, зокрема, та судової системи загалом. Однак поки що перешкодами на шляху до виконання цих завдань є:

1) низький рівень довіри до судової системи, в основному через корупційні зв'язки та практику впливу, неналежну поведінку багатьох суддів, залежність та взаємну відповідальність;

2) неефективна діяльність і навіть саботаж реформ з боку Вища рада правосуддя (ВРП) з більшістю суддів у її складі, діяльність, яка збільшує прийняття народом корупції у судовій системі [5];

3) неспроможність ВРП та колишнього складу ВККС щодо політики реструктуризації та оновлення судової влади; відсутність підготовки нового складу ВККС, що зупинило процеси конкурсного відбору, перекладу та оцінки суддів;

4) непослідовність у процесі реорганізації судів місцевого та апеляційного рівнів, заповнення вакансій не шляхом конкурсних іспитів, а перевтілення існуючих суддів до нових судів;

5) обмежений доступ до правосуддя через брак кадрів у судах, велику завантаженість суддів та поширеність судових розглядів;

6) слабка націленість судів задоволення потреб користувачів послуг системи правосуддя в правосудді, нерозвиненість електронних услуг.

Потрібно посилити політику судової реформи. Бажано розробити нову стратегію (концепцію) подальших кроків у сфері судової реформи, яку підтримає громадянське суспільство, бізнес та міжнародні партнери України.

Література:

1. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96вр#Text> (дата звернення: 01.12.2021)

2. Центр політико-правових реформ. URL: <https://tinyurl.com/y4hmp619> (дата звернення: 01.12.2021)

3. Council of Europe. URL: [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2019\)027-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2019)027-e) (дата звернення: 01.12.2021)

4. Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо діяльності Верховного Суду та органів суддівського врядування. *Верховна Рада України*: офіційний веб-портал. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69228 (дата звернення: 01.12.2021)

5. Провали Вищої Ради Правосуддя. URL: <https://vrpfails.dejure.foundation/> (дата звернення: 01.12.2021)

СУРОГАТНЕ МАТЕРИНСТВО

Феденьків Ю. А.

*студентка третього курсу юридичного факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка
м. Львів, Україна*

Науковий керівник: Батенчук М. М.

*кандидат юридичних наук,
асистент кафедри цивільного права та процесу
Львівського національного університету імені Івана Франка,
м. Львів, Україна*

Проблема безпліддя турбувала людей протягом всієї історії людства і бере свій початок ще задовго до нашої цивілізації. Явище сурогатного материнства має глибоке коріння і давню історію, відповідно не є новою сучасного світу. Для прикладу можна використати тексти Старого Завіту, зокрема історію про Рахіль, яка будучи безплідною, запросила свою невільницю Білгу, щоб та зачала та виносила дитину Якова. Історія зберегла чимало випадків, коли служниць або наложниць використовували для, так званого, «традиційного сурогатного материнства».

Проте, попри довгу історію, у світі та й зокрема в Україні немає єдиного підходу щодо розв'язання питання про законодавче регулювання відносин сурогатного материнства. Аналізуючи праці сучасних науковців, можна дійти висновку, що кожен з них обґрунтовує цілком протилежну до інших позицію. Кожна держава має самостійно розв'язувати питання про заборону чи дозвіл сурогатного материнства на її території. Така позиція знайшла своє підтвердження у рішенні